

LEKCJA 14 CZĘŚĆ PIERWSZA

A3

W lekcji poprzedniej mówiliśmy sporo o robieniu zakupów. Zakupy mogą być przyjemne, pod warunkiem że ma się pieniądze. Żeby mieć pieniądze, trzeba pracować. Z poniższego tekstu dowiesz się ciekawych rzeczy na temat norweskiego rynku pracy i poznasz sporo nowych wyrazów. Zapoznaj się najpierw z listą:

million (en)	> [mi'liu:n]	– milion
omtrent	> [ɔm'trent]	– około
halvpart (en)	> ['halpɑ]	– połowa
hva slags	> [wa 'flaks]	– jaki, jakiego rodzaju
yrke (et)	> ['yrkə]	– zawód
utøve	> ['u:tøwə]	– wykonywać
cirka	> ['sirka]	– około
prosent (en)	> [pru'sent]	– procent
hotell (et)	> [hu'tel]	– hotel
for eksempel	> [fɔr ek'sempəl]	– na przykład
resepsjonist (en)	> [resəp'ju'nist]	– recepcjonista
helsesektor (en)	> ['helsəsəktur]	– sektor/służba zdrowia
sykepleier (en)	> ['sy:kəplæiər]	– pielęgniarzka
sosialarbeider (en)	> [su'sia:larbæidər]	– pracownik socjalny
være ansatt	> ['wæ:rə 'ansat]	– być zatrudnionym
industri (en)	> [indʊ'stri:]	– przemysł
forskjellig	> [fɔ'fjeli]	– różny
bedrift (en)	> [bɛ'drift]	– zakład przemysłowy
fabrikk (en)	> [fa'brik]	– fabryka
byggningsarbeider (en)	> ['bygning'sarbæidər]	– pracownik budowlany
befolkning (en)	> [bɛ'fɔlkning]	– ludność
beskjeftige seg	> [bɛ'fɛftigə səi]	– zajmować się
jordbruk (et)	> ['ju:rbrʊk]	– rolnictwo
kun	> [kʊn]	– tylko
olje (en)	> ['ɔljə]	– ropa naftowa
gass (en)	> [gas]	– gaz
bringe	> ['bringə]	– przynosić
statskasse (ei/en)	> ['sta:tskasə]	– kasa państwowa
tjene	> ['tjɛ:nə]	– zarabiać
lønn (ei/en)	> [lɔn]	– pobory, pensja
måned (en)	> ['mɔ:nəd] lub [mɔ:nt]	– miesiąc

A teraz wysłuchaj tekstu:

Det bor ca. 4,4 millioner mennesker i Norge. Omtrent halvparten av dem arbeider. Hva slags yrker utøver de? Cirka 20 prosent jobber i butikker, på restauranter og hoteller, for eksempel som ekspeditører eller resepsjonister. Nesten like mange arbeider i helsesektoren som leger, sykepleiere eller sosialarbeidere. Omtrent 13 prosent er ansatt i industrien på forskjellige bedrifter eller fabrikk. Det er nesten like mange lærere i Norge som det er byggningsarbeidere. Noen få prosent av befolkningen beskjeftiger seg med jordbruk. Kun 1 prosent av nordmenn arbeider i olje- og gassektoren, men de bringer mest penger i statskassen. De tjener også mest. En gjennomsnittlig oljearbeider får ca. 33000 kroner i lønn i måneden.

Powtórz cały tekst zdanie po zdaniu. W przypadku zwartego tekstu ważne jest, byś nie koncentrował się na poszczególnych słowach, lecz raczej powtarzał całe frazy i zdania. Śledź również intonację:

Det bor ca. 4,4 millioner mennesker i Norge.	– W Norwegii mieszka około 4,4 miliona ludzi.
Omtrent halvparten av dem arbeider.	– Mniej więcej połowa z nich pracuje.
Hva slags yrker utøver de?	– Jakiego rodzaju zawody wykonują?

Cirka 20 prosent jobber i butikker, på restauranter og hoteller, for eksempel som ekspeditører eller resepsjonister.

Nesten like mange arbeider i helsesektoren som leger, sykepleiere eller sosialarbeidere.

Omtrent 13 prosent er ansatt i industrien på forskjellige bedrifter eller fabrikker.

Det er nesten like mange lærere i Norge som det er bygningsarbeidere.

Noen få prosent av befolkningen beskjeftiger seg med jordbruk.

Kun 1 prosent av nordmenn arbeider i olje- og gasssektoren, men de bringer mest penger i statskassen.

De tjener også mest.

En gjennomsnittlig oljearbeider får ca. 33000 kroner i lønn i måneden.

– Około 20 procent pracuje w sklepach, restauracjach lub hotelach, na przykład jako sprzedawcy lub recepcjoniści.

– Niemal tyle samo pracuje w służbie zdrowia jako lekarze, pielęgniarki lub pracownicy socjalni.

– Około 13 procent ludzi jest zatrudnionych w przemyśle w różnych zakładach lub fabrykach.

– W Norwegii jest prawie tyle samo nauczycieli co pracowników budowlanych.

– Niewielki procent ludności zajmuje się rolnictwem.

– Tylko 1 procent Norwegów pracuje przy wydobyciu ropy naftowej i gazu, ale wnoszą oni najwięcej pieniędzy do państwowej kasy.

– Najwięcej też zarabiają.

– Przeciętna pensja miesięczna pracownika przemysłu naftowego wynosi 33000 koron.

Zwróć uwagę, że nazwy zawodów to oczywiście bardzo różne wyrazy, niektóre jednak tworzone są za pomocą wspólnego elementu „arbeider”, czyli „pracownik, robotnik”. Powtórz je, posiłkując się tekstem:

pracownik budowlany

> **byggningsarbeider**

naftowiec

> **oljearbeider**

pracownik socjalny

> **sosialarbeider**

Zgodnie z zasadami tworzenia złożzeń, które omówiliśmy wcześniej, możesz samodzielnie utworzyć nowe wyrazy. Jak nazywa się po norwesku:

pracownik przemysłowy

> **industriarbeider**

Zauważ także specyficzne użycie przyimków w dwóch zwrotach związanych z pracą:

zajmować się rolnictwem

– beskjeftige seg **med** jordbruk

dostawać x koron pensji

– få x kroner **i** lønn

Staraj się także różnicować swoje słownictwo. W znaczeniu „pracować” użyliśmy czterech wyrazów: „arbeide”, „jobbe”, „være ansatt” i „beskjeftige seg”. Znajdź dwa wyrazy w tekście odpowiadające polskiemu „około”:

> **omtrent**

> **cirka**

Słowo „cirka” ma formę skrótową „ca.”. Została ona użyta w pierwszym zdaniu tekstu.

Spróbujmy teraz podsumować uwagi na temat rodzajników, które zawarliśmy w dotychczasowych zeszytach. Będziemy je ilustrować przykładami, w których samodzielnie ułożysz norweskie zdanie. W ten sposób damy Ci okazję wykazania się zdobytą wiedzą!

Rodzejnik nieokreślony stawiasz przed rzeczownikiem policzalnym. Rzeczownikiem tym wprowadzasz nową informację.

Wskazujesz palcem jakiś budynek i mówisz:

To jest dom.

> **Det er et hus.**

Mówiąc o tym samym budynku w następnym zdaniu, użyjesz rodzajnika określonego, bo tym razem Twój rozmówca już wie, o co Ci chodzi.

